

Králíky

Kraj: Pardubický

Správní obvod: Králíky

Nadmořská výška: 550 m n. m.

Počet obyvatel: 3 962

Adresa URL: www.kraliky.eu

Okres: Ústí nad Orlicí

GPS souřadnice: 50.083843N, 16.760541E

První pís. zmínka: 1367 (657 let)

PSČ: 561 69

Historie obce Králíky

Nejstarší věrohodný údaj o tomto místě pochází z r. 1367. Je to zápis dochovaný v zemských deskách, kterým Karel IV. daroval hrad Žampach a k němu patřící "Hory Králické" (montana in Greylichs) Čeňkovi z Potštejna. Tato zmínka se však týká jen blíže neznámých dolů. Vlastní město vzniklo až v 16. století a poprvé je doloženo roku 1568. Roku 1577 koupil město s deseti vesnicemi Zdeněk z Valdštejna (jeho prasynovec byl známý vojevůdce v Třicetileté válce Albrecht z Valdštejna). Zdeněk z Valdštejna si zvolil Králíky za sídlo nového panství a začal s jeho budováním. Kromě zámku, fary a protestantské modlitebny (dnešního kostela sv. Michaela Archanděla), dal vystavět náměstí do dnešního tvaru a na jeho prosbu udělil císař Rudolf II. městu právo tří výročních trhů česky psanou listinou. V okolí se pravděpodobně těžila železná ruda a snad i stříbro a tehdy mělo město dostat do svého znaku zkřížená hornická kladívka s mečem. Pokus o obnovení dolů v 17. století dal prý tak nepatrné množství kovu, že dolování bylo definitivně ukončeno.

Poblíž léčivých pramenů nad městem dal králícký rodák biskup Tobiáš Jan Becker v letech 1696-1710 postavit monumentální poutní komplex. Na poutní místo přicházelo mnoho návštěvníků a chudé obyvatelstvo Králícka si hledalo v těchto poutích obživu. Velmi se rozšířila výroba a prodej upomínkových předmětů. Začalo se rozvíjet řezbářství, které dodnes připomínají betlémy a figurky rozeseté po celém světě. Betlémy se prodávaly dokonce i v Americe jako "pravé vídeňské jesličky". Stranou nezůstala ani další řemesla, především varhanářství a tkalcovství. Varhanami králíckých mistrů se může pochlubit nejen chrám a kostel v celé České republice. Jedny z nejvýznamnějších varhan se nacházejí i v pražské Loretě, mnoho dalších se teprve dočká svého určení. Tkalcovství hrálo velmi důležitou roli pro pozdější vznik textilní tradice, vždyť králícké plátno se prodávalo úspěšně po celé naší zemi. Jedním z nejvýznamnějších odbytišť se stalo Brno a odtud si plátno nacházelo cestu i na vídeňské trhy.

V 18. století město strádalo požáry, morovými epidemiemi a válkami. I když v tomto kraji nedošlo k významným bitvám, město trpělo průtahy vojsk. Proběhlo zde mnoho šarvátek, drancování a vybírání výpalného jako v jiných částech české země. Během největších požárů v letech 1708 a 1767 shořela velká část města včetně nejvýznamnějších budov. Původní dřevěné domy pak byly nahrazovány kamennými. Po odstoupení Kladska Prusku se z něho mnoho obyvatel přestěhovalo do Králík a město se tak začalo rozrůstat.

V roce 1791 se Králíky staly sídlem regulovaného magistrátu. Při územní reorganizaci roku 1850 byl v Králíkách zřízen okresní soud, berní a pozemkový úřad. Okresní soud působil s malými přestávkami ve své činnosti téměř 100 let.

Od druhé poloviny 19. století nastal rychlý rozvoj města. Roku 1899 byla otevřena místní železniční trať Dolní Lipka - Štíty, stavěly se továrny, nové silnice, vodovod, plynárna a v neposlední řadě nové obytné domy.

Před druhou světovou válkou tvořili většinu obyvatel města, které se německy jmenovalo Grulich, Němci a i zde se projevoval vliv šíření nacismu. V roce 1935 překročila československá vláda k projekci opevnění, jehož nejmohutnější část byla poté vystavěna právě na Králícku. V roce 1937 navštívil Králíky prezident Edvard Beneš v rámci inspekční cesty po výstavbě opevnění. V důsledku Mnichova byly Králíky v roce 1938 násilně odtrženy od Československa a připojeny k Německu. Na silné opevnění hranic se přijel v roce 1938 do Králík podívat Adolf Hitler. Za druhé světové války se vyráběly ve městě součástky pro vojenská letadla. Většina produkce procházela pod rukama lidí ze zajateckého tábora. Na kopci Výšina nad městem byl stavěn i koncentrační tábor, který nacisté nestihli do konce války dostavět. Po odsunu německého obyvatelstva po roce 1945 se město podařilo vcelku úspěšně dosídlit. Proto zde nedošlo k výraznější devastaci.

Historické jádro města patří mezi nejlépe dochované v širokém okolí a v roce 1990 bylo prohlášeno městskou památkovou zónou. K nejvýznamnějším událostem doby nedávno minulé patří otevření nové radnice v roce 1997 a schválení městského praporu Poslaneckou sněmovnou ČR v roce 1999.

